

OD PUBLIKACIJE DO IMPLEMENTACIJE STANDARDA ISO 9001:2008

Neško Ščekić, dipl.inž.,

***Rezime:** Novo izdanje standarda ISO 9001 publikovano je u novembru 2008 godine. U Institutu za standardizaciju Crne Gore je nakon javne rasprave, promolisano na nacionalnom nivou početkom 2009 godine. Ovo izdanje ISO 9001:2008 u odnosu na predhodno izdanje ISO 9001:2000 ne sadrži nove zahtjeve, ali uključuje pojašnjenja već postojećih zahtjeva u ISO 9001:2000. Osim uključenih pojašnjenja već postojećih zahtjeva, novo izdanje uključuje promjene koje su nastale da bi se povećala kompatibilnost dva standarda, ISO 9001:2008 i ISO 14001:2004.*

***Cljučne reči:** standardi, ISO 9001: 2008*

1. UVOD

ISO-va pravila za razvoj standarda zahtijevaju periodično preispitivanje da bi se odlučilo da li im je potrebna dorada, potvrđivanje ili povlačenje. U poređenju sa revizijom standarda ISO 9001 urađenom 2000-te godine, četvrto izdanje standarda ISO 9001:2008 više predstavlja blago prilagođavanje nego detaljnu obnovu. U temelju standarda ISO 9001:2008, je osam principa sistema menadžmenta kvalitetom. I dalje je zadržan model sistema menadžmenta kvalitetom zasnovan na procesnom pristupu, koji treba da dokaže i osigura spremnost i sposobnost organizacije da obezbijedi da njeni proizvodi u kontinuitetu zadovoljavaju potrebe kupca. Kao novina je pojašnjavanje postojećih zahtjeva, koji su bazirani na iskustvu korisnika za proteklih osam godina, i izmjene kojima se namjerava poboljšati kompatibilnost sa standardom ISO 14001:2004.

Drugi zahtjevi nijesu postavljeni u novom izdanju, ali da bi se postigla maksimalna korist od pojašnjenja za ISO 9001:2008, korisnici standarda ISO 9001:2000 moraju uzeti u obzir da li će pojašnjenja imati uticaj na njihovu tekuću interpretaciju standarda ISO 9001:2000. U tom slučaju neke modifikacije pri implementaciji QMS-a, baziranog na ISO 9001:2000 mogu biti neophodne.

Sertifikacija nije zahtjev standarda ISO 9001:2008. Organizacije su slobodne da implementiraju standard koji njima i njihovim klijentima donosi unutrašnju i spoljnu dobit. Međutim, primijećeno je da većine korisničkih organizacija odabrale da sertifikuju svoj QMS u skladu sa zahtjevima standarda ISO 9001.

2. VREMENSKI RASPORED IMPLEMENTACIJE STANDARDA KORISNICIMA

Prema zajedničkom obavještenju ISO (International Organization for Standardization) i IAF (International Accreditation Forum) pri certifikaciji prema ISO 9001 mora se ispoštovati sledeće:

- godinu dana nakon publikovanja standarda ISO 9001:2008, svi novi sertifikati i svi oni sertifikati kojima je isteklo rok važenja, moraju biti izdati prema standardu ISO 9001:2008.,
- dvadeset četiri mjeseca nakon publikovanja novog izdanja ISO 9001:2008 svi postojeći sertifikati izdati prema standardu ISO 9001:2000 neće važiti.

Korisnici standarda ISO 9001:2008 se mogu uopšteno podijeliti u četiri grupe:

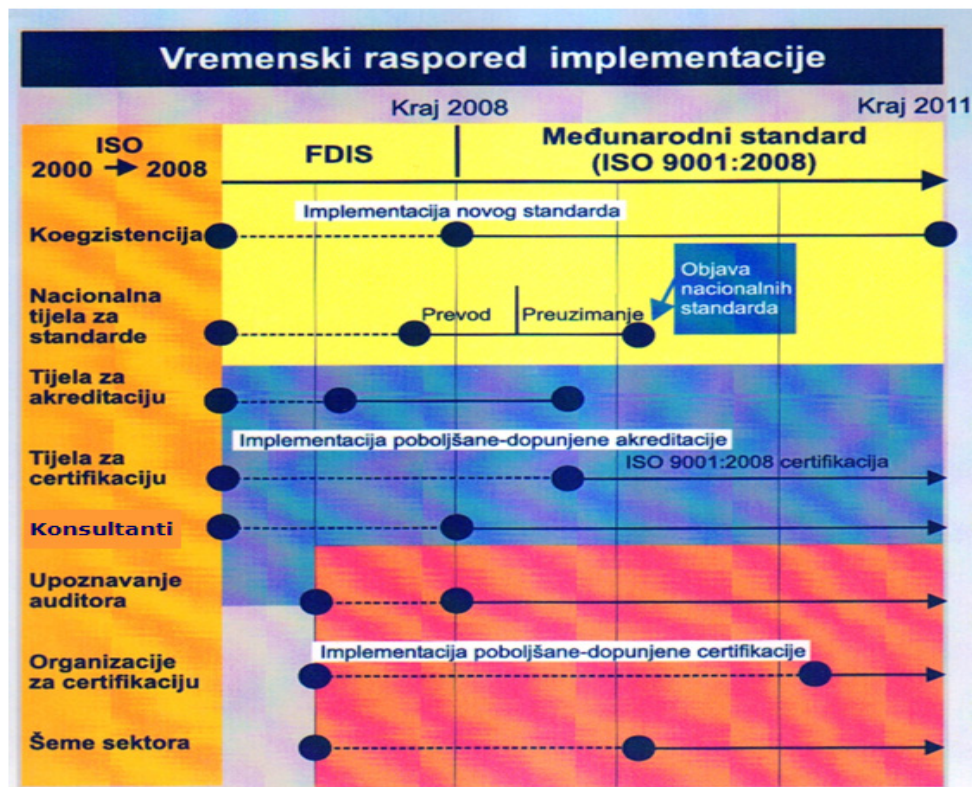
- **trenutni korisnici standarda ISO 9001:2000**, obuhvataju organizacije koje su završile program implementacije standarda ISO 9001:2000, ili su u završnoj fazi. Takvim organizacijama se preporučuje da kontaktiraju svoje konsultante ili sertifikaciona tijela da bi se usaglasili o vremenskom okviru za analizu pojašnjenja koja su izašla u novom izdanju standarda ISO 9001:2008 i prenijeti ih na aktuelne sertifikate.
- **novi korisnici**, su organizacije koje prvi put počinju koristiti ili koje namjeravaju implementirati standard ISO 9001, od ovih korisnika se traži da počnu s korišćenjem standarda ISO 9001:2008, čim bude objavljen.
- **korisnici šema u indistrijskom sektoru, baziranih na standardu ISO 9001:2000**,

je sastavljena od organizacija koje djeluju u okviru QMS u kontekstu šema specifičnih za sektore, npr. u proizvodnji automobila i odgovarajućih servisnih organizacija.

- **ostale korisničke grupe** (nacionalna tijela za standardizaciju, tijela za akreditaciju, certifikaciona tijela, konsultanti), su dužni za pravovremenu široku komunikaciju sa

svim zainteresovanim stranama u vezi izdanja standarda ISO 9001:2008, da korisnici budu svjesni pojašnjenja uvrštenih u standardu ISO 9001:2008, kao i njihovih implikacija.

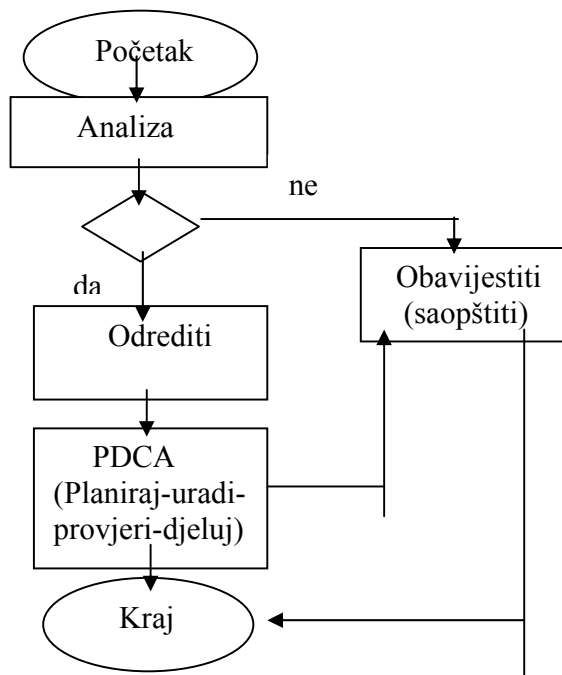
Na sledećoj slici je dat vremenski raspored implementacije standarda ISO 9001:2008, koji je primenljiv za različite korisničke grupe.

Slika 1 – Vremenski raspored implementacije standarda ISO 9001:2008

Da bi se postigla što je veća korist od pojašnjenja uvedenih u ISO 9001:2008, sledeće opšte preporuke se mogu primijeniti na sve korisničke grupe.

1. Upoznati se sa sadržajem novog izdanja standarda. Indetifikovati promjene i pojašnjenja.
2. Analizirati da li vaša implementacija standarda ISO 9001:2000 treba biti modifikovana shodno pojašnjenjima omogućenim u verziji ISO 9001:2008.
3. Ako ne treba, obavijestiti i unutrašnje i vanjske strane o zaključcima i rezultatima implementacije ISO 9001:2008 standarda.
4. Ako treba, odrediti uticaj pojašnjenja nove verzije standarda na vaš trenutni (QMS) sistem upravljanja kvalitetom, koji je baziran na ISO 9001:2000, i isplanirati neophodne aktivnosti.
5. Neophodne aktivnostivezane za PDCA (*Planiraj-uradi-provjeri-djeluj*). Treba imati na umu vremenski okvir dat na slici 1. Neophodni aranžmani će varirati u zavisnosti od kategorije korisničke grupe. Ovim je omogućeno preispitivanje specifičnih preporuka.

Slika 2 – ISO 9001:2008 Dijagram toka implementacije

3. UMJESTO ZAKLJUČKA

- *Guidance on „ Outsourced Processes“*

Preko milionski broj sertifikovanih organizacija u svijetu je dokaz opravdanosti serije standarda ISO 9000. Iako je mala revizija standarda, zainteresovanim stranama će novo izdanje standarda omogućiti lakšu implementaciju standarda u praksi.

Radna grupa tehničkog komiteta Međunarodne Organizacije za Standardizaciju (ISO) – ISO/TC 176/SC2/WG/ 18/TG1.22, koji je odgovoran za seriju standarda ISO 9000, razvila je *Paket za podršku implementacije ISO 9001:2008*, kako bi se svim korisničkim grupama pomoglo u analizi novog izdanja standarda. Ovaj paket obuhvata sledeća dokumenta:

- *ISO 9001:2008 Implementation Plan Guidance*
- *ISO 9001:2000 vs 2008 Reference Table*
- *ISO 9001:2008 Frequently Asked Questions (FAQ)*
- *Guidance on Sub-clause 1.2 „Application“*
- *Guidance on the Documentation Requirements*
- *Guidance on the Terminology Used in ISO 9001:2008*
- *Guidance on the Concept and Use of the Process Approach for Management Systems*

LITERATURA

1. Krivokapić Zdravko, Perović J. Milan, Vujović Aleksandar, *Od pojave serije standarda ISO 9000 do nove revizije*, Centar za kvalitet Podgorica 2008.
2. ISO Management Systems.
3. www.iso.org